

Wieloletnie ramy finansowe 2021-2027

wg stanu na 27.09.2018

MATERIAŁY OIDE

14 lutego 2018 Komisja Europejska opublikowała komunikat w sprawie wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021-2027 określający cele i sposoby finansowania nowego budżetu Unii. Poniżej sygnalizujemy zasadnicze kwestie zawarte w tym dokumencie, przedstawiamy informacje o dotychczasowym przebiegu prac nad WRF wraz z ważniejszymi dokumentami i publikacjami. 2 maja 2018 Komisja przedstawiła nowy komunikat wraz z zapowiadającym wcześniej formalnym wnioskiem dotyczącym długoterminowego budżetu UE.

Słowa kluczowe: finanse Unii Europejskiej, budżet UE

Spis treści

- I. WPROWADZENIE
 - II. DOKUMENTY
 - III. KOMUNIKATY PRASOWE, STRONY INTERNETOWE I PUBLIKACJE
-

I. WPROWADZENIE

Wieloletnie ramy finansowe (WRF), zwane też perspektywą finansową, ustanawiają maksymalne roczne kwoty („pułapy”), które UE może wydać w różnych obszarach polityki („działach”) przez okres nie krótszy niż 5 lat (art. 312 TfUE). Obecna perspektywa kończy się w roku 2020. Nowe WRF na lata 2021-2027 mają umożliwić realizację wspólnych polityk oraz sprostanie wyzwaniom, przed którymi stanie UE składająca się z 27 państw członkowskich (po wystąpieniu z niej Zjednoczonego Królestwa).

28 czerwca 2017 – w *Dokumencie otwierającym debatę na temat przyszłości finansów UE* Komisja Europejska przedstawiła wpływ, jaki każdy z 5 scenariuszy opisanych przez nią w białej księdze z **1 marca 2017** w sprawie przyszłości Europy (pkt 1) mógłby mieć na nowy budżet UE (pkt 2).

24 października 2017 **Parlament Europejski** przyjął rezolucję w sprawie dokumentu otwierającego debatę nt. przyszłości finansów UE (pkt 6), w której wskazał na niedociągnięcia obecnych WRF, niezbędne podniesienie obecnego pułapu z 1% DNB do 1,23% DNB, potrzebę zmiany zasad zasilania budżetu: zamiast głównie składek państw członkowskich - głównie środki własne poddane gruntownej reformie. W rezolucji stwierdza się, że jedną z głównych zasad podejmowania decyzji ws. WRF powinna być europejska wartość dodana.

14 lutego 2018 – **Komisja Europejska przedstawiła komunikat ws. nowych WRF** (pkt 4), stanowiący wkład w nieformalne spotkanie przywódców UE w dniu 23 lutego 2018, w którym określiła **cele i sposoby finansowania** nowego budżetu.

Odwołując się do planu z Bratysławy z 16 września 2016 (pkt 12) i deklaracji rzymskiej z 25 marca 2017 (pkt 11), Komisja podkreśliła, że budżet unijny jest budżetem inwestycyjnym, w projektowaniu którego zamierza się kierować **europejską wartością dodaną** (łączenie zasobów na poziomie europejskim może dać wyniki niemożliwe do osiągnięcia na poziomie krajowym). Budżet powinien stworzyć odpowiednie warunki, aby Europa była bezpieczna, dostatnia i rozwijała się w zrównoważony sposób; aby miała charakter socjalny, a także, aby cieszyła się silniejszą pozycją na arenie międzynarodowej.

Priorytety wskazane w komunikacie przez Komisję: bezpieczeństwo i ochrona, obrona, zmiany klimatu, społeczna gospodarka rynkowa, jednolity rynek cyfrowy, badania naukowe i innowacje, strefa euro, polityka spójności, wspólna polityka rolna oraz polityka międzynarodowa. W odniesieniu do każdego z tych priorytetów KE przedstawiła różne opcje budżetowe, które mają na celu zilustrowanie możliwych wyborów.

Modernizacja budżetu – postulat Komisji dotyczący połączenia proporcjonalnych oszczędności z zapewnieniem dodatkowych zasobów i reformą strony dochodowej, wyeliminowania wszystkich rabatów, stworzenia nowego rodzaju zasobów własnych, które miałyby być bezpośrednio powiązane z konkretnymi politykami Unii. Oddziaływanie budżetu europejskiego zależy także od jego struktury, przejrzystej konstrukcji i **elastyczności budżetowej** (druga główna zasada).

„Warunkowość” - w komunikacie KE wskazała na ewentualną możliwość powiązania wypłaty środków z budżetu z poszanowaniem wartości określonych w art. 2 TUE, w szczególności w odniesieniu do stanu praworządności w państwach członkowskich.

Źródła finansowania budżetu zaproponowane w komunikacie przez Komisję: pobór od uproszczonej podstawy VAT, nowe zasoby własne wynikające z systemu handlu emisjami, podatku powiązanego ze wspólną skonsolidowaną podstawą opodatkowania osób prawnych i wkładu opartego na senioracie (dochodach banków centralnych i rządów z tytułu emisji pieniądza).

Potrzeba wczesnego osiągnięcia porozumienia w sprawie nowych WRF została podkreślona zarówno ze względów politycznych (wyraz zjednoczenia, poczucia celu i kierunku), jak i praktycznych (utrzymanie tempa ożywienia gospodarczego, ciągłość finansowania, pewność prawa).

Wszystkie warianty i dane liczbowe przytoczone w komunikacie mają charakter przykładowy i nie prezentują ostatecznego stanowiska Komisji. Do czasu przedstawienia formalnego wniosku, KE gromadzi opinie wszystkich zainteresowanych podmiotów, korzystając między innymi z konsultacji publicznych, które rozpoczęły się w styczniu 2018 (pkt 19).

23 lutego 2018 - nieformalny szczyt przywódców UE, którego tematem były m.in. polityczne priorytety nowych WRF (brak oficjalnego dokumentu). Z informacji na stronie Rady: uzgodniono, że UE przeznaczy więcej pieniędzy na hamowanie nielegalnej migracji, obronę i bezpieczeństwo oraz program Erasmus+. Przewodniczący Rady Europejskiej podkreślił, że dla wielu przywódców nadal ważne są: polityka spójności, wspólna polityka rolna, inwestycje w badania i innowacje oraz infrastruktura paneuropejska. Wyrażono również wolę podjęcia szybkich działań zmierzających do przyjęcia WRF bez opóźnień, choć osiągnięcie porozumienia w tej sprawie w 2018 roku wydaje się mało prawdopodobne (pkt 16 i 20).

14 marca 2018 Parlament Europejski przyjął:

- 1) rezolucję w sprawie następnych WRF: przygotowanie stanowiska Parlamentu dotyczącego WRF na okres po 2020 r. (pkt 6),
- 2) rezolucję w sprawie reformy systemu zasobów własnych UE (pkt 8).

ad 1)

Parlament Europejski podkreślił, że oczekuje na wniosek ustawodawczy Komisji dotyczący następnych WRF wraz z nowym projektem porozumienia międzyinstytucjonalnego, który uwzględni stanowisko Parlamentu zawarte w rezolucji. Zaznaczył, że w przyszłych negocjacjach wydatki i dochody będą traktowane jako jeden pakiet i że porozumienie w sprawie WRF musi obejmować reformę zasobów własnych.

Priorytety i wyzwania

Parlament stwierdził, że następne WRF muszą być przełożeniem projektu politycznego i priorytetów polityki UE na środki budżetowe. Powinny opierać się na ugruntowanych politykach i priorytetach Unii, których celem jest wspieranie pokoju, demokracji, praworządności i praw człowieka, zrównoważony wzrost gospodarczy, zatrudnienie, ochrona środowiska, wspieranie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej jako warunków prawidłowo funkcjonującego jednolitego rynku oraz unii gospodarczej i walutowej, a także wzmocnienia pozycji Europy na świecie.

Następne WRF powinny umożliwić skuteczne reagowanie na kryzysy bieżącej dekady (gospodarczy, finansowy, bezrobocie wśród młodzieży, wykluczenie, migracje, klimat, terroryzm) i stawienie czoła takim zmianom politycznym jak Brexit, wzrost ruchów populistycznych i nacjonalistycznych, czy zmiany w światowym przywództwie.

Parlament wskazał w szczególności następujące kwestie:

- dalsze wspieranie WPR, polityki rybołówstwa i spójności (zapewnić taki sam poziom finansowania tych polityk dla UE-27);
- oferta nowych perspektyw dla młodzieży i innowacyjnych przedsiębiorstw (program ramowy w zakresie badań, Erasmus, COSME, wsparcie dla MŚP);
- finansowanie działań związanych z nowymi wyzwaniami: azyl i migracja, kontrola zewnętrznych granic UE i wspieranie stabilności, zwłaszcza przez ochronę praw człowieka za granicą i zapobieganie konfliktom, bezpieczeństwo wewnętrzne, obrona,
- dwa nowe rodzaje wsparcia finansowego: kontynuacja systemów wsparcia inwestycji, takich jak Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych, oraz rozwój funkcji stabilizacyjnej dla państw członkowskich strefy euro,
- zwiększenie poziomu wydatków w WRF Unii liczącej 27 państw do 1,3 % DNB.

Kwestie horyzontalne

Parlament omówił postulaty dotyczące m.in.:

- zasad budżetowych (jedność, rzetelność, jednoroczność, równowaga, przejrzystość i inne),
- usprawnienia struktury w celu odzwierciedlenia priorytetów politycznych i budżetowych,
- mechanizmów elastyczności,
- instrumentów szczególnych WRF, utworzenia rezerwy specjalnej,
- instrumentów finansowych jako uzupełniającej formy finansowania.

W ostatniej części PE przedstawił **założenia budżetowe dla polityk UE**: silniejszej i zrównoważonej gospodarki, większej spójności i solidarności w Europie, silniejszego i zrównoważonego rolnictwa i rybołówstwa, większej odpowiedzialności na świecie, bezpieczeństwa, pokoju i stabilności, skutecznej administracji.

Odnosnie do tzw. **warunkowości**, wezwał Komisję do zaproponowania mechanizmu, w ramach którego państwa członkowskie, które nie przestrzegają wartości określonych w art. 2 TUE mogą ponosić konsekwencje finansowe, jednakże bez szkody dla końcowych beneficjentów budżetu (wszelkie konsekwencje finansowe powinny być ponoszone przez państwo członkowskie niezależnie od wykonania budżetu) – pkt 119 rezolucji.

Odnosząc się do **kwestii proceduralnych**, PE podkreślił, że wymóg jednomyślności przy przyjmowaniu rozporządzenia w sprawie WRF stanowi rzeczywiste utrudnienie procedury i wezwał Radę Europejską do zastosowania klauzuli pomostowej przewidzianej w art. 312 ust. 2 TFUE w celu przyjęcia rozporządzenia w sprawie WRF większością kwalifikowaną; przypomniał też o możliwości zastosowania ogólnej klauzuli pomostowej z art. 48 ust. 7 TUE w celu stosowania zwykłej procedury ustawodawczej.

ad 2)

Ramy prawne: Parlament, odwołując się do art. 311 TFUE („... Bez uszczerbku dla innych dochodów budżet jest finansowany całkowicie z zasobów własnych.”), przypomniał, że tzw. decyzja w sprawie zasobów własnych jest przyjmowana przez Radę jednomyślnie po zasięgnięciu opinii Parlamentu, oraz że decyzja ta wymaga ratyfikacji przez wszystkie państwa członkowskie.

PE przedstawił **powody**, dla których obecny system wymaga zreformowania: system jest złożony, niesprawiedliwy, nieprzejrzysty (rabaty krajowe i mechanizmy korekcyjne); dominacja zasobów opartych na DNB (83%), która wzmacnia logikę „sald netto”; konieczność finansowania unijnych strategii i programów o europejskiej wartości dodanej i zapewnienia środków na nowe wyzwania.

Pozytywnie odniósł się do propozycji J.C. Junckera, dotyczącej utworzenia w budżecie UE specjalnej linii przeznaczonej dla strefy euro.

Do **zasad i założeń nowego systemu** Parlament zaliczył potrzebę powiązania dochodów z celami polityki, w szczególności z jednolitym rynkiem i unią energetyczną oraz ze strategiami politycznymi dotyczącymi środowiska, klimatu i transportu; budżet UE powinien realizować europejską wartość dodaną. **Celem nowego systemu jest** doprowadzić do znacznego zmniejszenia (o ok. 40%) udziału wkładów opartych na DNB, finansować wyższy poziom wydatków UE, w tym wypełnić lukę wynikającą z Brexitu. Nowe zasoby własne nie mają na celu zwiększenia ogólnego obciążenia podatkowego spoczywającego na podatnikach w UE.

Należy **zachować tradycyjne zasoby własne** (cła, opłaty rolne oraz opłaty wyrównawcze od cukru i izoglukozy), znieść wszystkie rabaty i korekty.

Parlament wezwał Komisję, by zbadała możliwość wprowadzenia **koszyka ewentualnych nowych zasobów własnych** (na podstawie ściśle określonych kryteriów – pkt 26 rezolucji) obejmującego: podatek od wartości dodanej, podatek od osób prawnych, rentę emisyjną EBC, podatek od transakcji finansowych (PTF) na szczeblu europejskim, opodatkowanie przedsiębiorstw w sektorze cyfrowym, podatki i opłaty środowiskowe.

2 maja 2018 KE przedstawiła **komunikat** oraz **pakiet wniosków ustawodawczych** dotyczących nowego długoterminowego budżetu UE (szczegółowe propozycje dot. przyszłych programów finansowych dla poszczególnych sektorów mają zostać zaprezentowane w okresie między 29 maja a 12 czerwca) (pkt 5). Struktura WRF została ujęta w **siedem działów**:

1. Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa,
2. Spójność i wartości (w tym poddział „Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna”),
3. Zasoby naturalne i środowisko (w tym poddział „Wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie”),
4. Migracja i zarządzanie granicami,
5. Bezpieczeństwo i obrona,
6. Sąsiedztwo i świat,
7. Europejska administracja publiczna (w tym poddział „Wydatki administracyjne instytucji”).

Komisja zaproponowała przyjęcie pułapu środków na zobowiązania w wysokości **1 135 mld euro** (kwota wyrażona w cenach z 2018), co stanowi równowartość **1,11 proc. DNB** oraz przyjęcie pułapu płatności na poziomie **1 105 mld euro** (czyli **1,08 proc. DNB**) w cenach z 2018. Kwoty te uwzględniają włączenie do budżetu UE Europejskiego Funduszu Rozwoju (głównego narzędzia UE służącego do finansowania współpracy na rzecz rozwoju z państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku).

Propozycja nowego, zmodernizowanego wieloletniego budżetu UE służącego realizacji unijnych priorytetów została oparta na następujących zasadach:

- większy nacisk na europejską wartość dodaną
- lepiej funkcjonujący i bardziej przejrzysty budżet (poprzez m.in. zmniejszenie liczby programów o ponad jedną trzecią czy łączenie rozdrobnionych źródeł finansowania w nowych zintegrowanych programach)
- mniej biurokracji dla beneficjentów (jednolity zbiór przepisów)
- bardziej elastyczny, lepiej funkcjonujący budżet (m.in. zwiększenie elastyczności w obrębie programów i między nimi oraz utworzenie nowej „rezerwy Unii” umożliwiającej reagowanie na nieprzewidziane wydarzenia i nagłe sytuacje nadzwyczajne w obszarach takich jak bezpieczeństwo i migracja)
- budżet, który przynosi efekty (większy nacisk na wyniki w programach, w tym przez wyznaczenie wyraźniejszych celów i skupienie się na mniejszej liczbie wskaźników skuteczności działania).

Propozycje KE zakładają zwiększenie wydatków – głównie poprzez dodatkowe zasoby, ale również przez przesunięcie środków – na finansowanie nowych i naglących priorytetów oraz wzmocnienie istniejących programów o wyraźnej europejskiej wartości dodanej. W ramach poszukiwania oszczędności (w związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z UE) KE przewidziała **obniżki o ok. 5 proc. w programach wspólnej polityki rolnej i polityki spójności**, które dysponują największą pulą środków finansowych.

KE przedstawiła również wniosek dot. rozporządzenia PE i Rady w sprawie ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich, który ma na celu wzmocnienie związku między finansowaniem UE i praworządnością (pkt 5). Przewiduje on wprowadzenie **nowego mechanizmu umożliwiającego zawieszanie i zmniejszanie finansowania ze środków UE lub ograniczenia dostępu do niego w sposób proporcjonalny do charakteru, wagi i skali braków w zakresie praworządności** (wniosek w sprawie takiej decyzji będzie składany przez KE i przyjmowany przez Radę w drodze głosowania odwróconą kwalifikowaną większością głosów¹).

W odniesieniu do strefy euro KE zaproponowała dwa nowe instrumenty: **Program wspierania reform** oraz **Europejski Instrument Stabilizacji Inwestycji**.

W zakresie **źródeł finansowania WRF**, Komisja zaproponowała uproszczenie obecnych zasobów własnych opartych na podatku od wartości dodanej oraz wprowadzenie **koszyka nowych zasobów własnych** powiązanego z priorytetami politycznymi UE (ok. 12 proc. całkowitych dochodów do budżetu UE).

30 maja 2018 PE przyjął rezolucję (pkt 9), w której zaprezentował swoje stanowisko wobec wniosków KE z 2 maja 2018 dotyczących nowych WRF oraz systemu zasobów własnych UE. W odniesieniu do WRF 2021-2017 Parlament m.in.:

- wyraził zaniepokojenie faktem, że **wniosek KE osłabia główne unijne polityki solidarnościowe** oraz tym, że **dane porównawcze udostępnione przez KE wykazują rozbieżności**, jeżeli chodzi o sposób, w jaki zostały przedstawione – wzrost środków dla kilku programów unijnych jest faktycznie znacznie niższy, a cięcia środków przeznaczonych na inne programy są znacznie wyższe niż pierwotnie przedstawiła to KE (PE posługiwał się własnymi obliczeniami, w oparciu o ceny stałe i z uwzględnieniem wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE);
- wyraził **rozczarowanie zaproponowanym globalnym poziomem WRF** i podkreślił, że jest niższy od poziomu obecnych WRF (poziomu wyrażonego jako odsetek DNB w liczbach rzeczywistych);
- ubolewał nad tym, że wniosek KE prowadzi bezpośrednio do **zmniejszenia poziomu finansowania w obrębie wspólnej polityki rolnej o 15% oraz polityki spójności o 10%** i sprzeciwił się cięciom zaproponowanym w odniesieniu do Funduszu Spójności (o 45%) i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (o ponad 25%);
- podkreślił apel o **utrzymanie finansowania WPR i polityki spójności w UE-27 co najmniej na takim poziomie, jak w budżecie na lata 2014–2020 w liczbach rzeczywistych**, a co za tym idzie swój postulat, że nowe WRF należy ustalić na poziomie 1,3% DNB UE-27;
- podkreślił znaczenie zasad horyzontalnych, które powinny leżeć u podstaw WRF oraz swoje stanowisko, zgodnie z którym, należy **znacznie zwiększyć wydatki związane z klimatem** w porównaniu z obecnymi WRF i **osiągnąć poziom 30% unijnych wydatków** tak szybko, jak to możliwe, a najpóźniej do 2027.

PE poparł propozycje Komisji w sprawie reformy systemu zasobów własnych UE oraz z zadowoleniem przyjął zasadę, że przyszłe przychody wynikające bezpośrednio ze strategii politycznych UE powinny zasilać budżet UE, a rabaty i korekty zostać zniesione.

Parlament przypomniał również swoje **przychylnie stanowisko wobec stworzenia nowego mechanizmu, w ramach którego państwa członkowskie, które nie przestrzegają wartości określonych w art. 2 TUE, będą mogły ponieść konsekwencje finansowe**.

28 czerwca 2018 Rada Europejska przyjęła do wiadomości pakiet wniosków w sprawie WRF oraz sektorowe wnioski ustawodawcze dotyczące programów wspierania europejskich polityk, a także wezwała PE i Radę do ich przeanalizowania (konkluzje Rady – pkt 13).

17 lipca 2018 Europejski Trybunał Obrachunkowy wydał opinię (pkt 14), w której z zadowoleniem przyjął inicjatywę mającą na celu ochronę budżetu UE przed uogólnionymi brakami w zakresie praworządności, które mogą mieć niekorzystny wpływ na należyte zarządzanie finansami i skuteczność finansowania unijnego, przy czym odniósł się do szeregu zagadnień, które w jego ocenie, wymagają dopracowania i przedstawił swoje zalecenia w tym względzie. ETO zwrócił uwagę, że nowy mechanizm przewiduje szeroką swobodę decyzyjną KE oraz na to, że publikacja wniosku nie została poprzedzona szczegółowymi konsultacjami, ponadto nie przeprowadzono oceny skutków. W uwagach szczegółowych odniósł się do braków w propozycji KE i zalecił, aby PE i Rada zwróciły się do Komisji o:

- ustanowienie jasnych i konkretnych kryteriów pozwalających ocenić, co stanowi uogólniony brak w zakresie praworządności, oraz umożliwiających wyznaczenie zakresu środków;

¹ W trybie głosowania odwróconą kwalifikowaną większością głosów wniosek Komisji jest uważany za przyjęty, chyba że Rada zadecyduje większością kwalifikowaną o jego odrzuceniu.

- wskazanie podstawy do ustalania terminów dla państw członkowskich oraz, w stosownych przypadkach, wprowadzenie podobnych terminów dla KE;
- wykazanie, w jaki sposób zabezpieczone zostaną uzasadnione interesy beneficjentów końcowych;
- przeanalizowanie potencjalnego wpływu obniżenia finansowania unijnego na budżet danego państwa przy podejmowaniu decyzji w sprawie wdrożenia konkretnych środków;
- doprecyzowanie przepisów dotyczących Prokuratury Europejskiej.

18 września 2018 WRF na lata 2021-2027 były przedmiotem debaty na forum **Rady** (pkt 18), podczas którego ministrowie określili swoje priorytety negocjacyjne.

UWAGA

Prace nad nowymi WRF (np. w odniesieniu do stanowisk państw Europy Środkowej czy sankcji budżetowych) są przedmiotem opracowań m. in. Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych (pkt.: 26, 27, 28 i 30).

II. DOKUMENTY

Komisja Europejska

1. [Biała księga w sprawie przyszłości Europy. Refleksje i scenariusze dla UE-27 do 2025 r.](#), COM(2017) 2025, 01.03.2017.
2. [Dokument otwierający debatę na temat przyszłości finansów UE](#), COM(2017) 358, 28.06.2017.
3. [Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów. Program prac Komisji na 2018 r. Plan działania na rzecz bardziej zjednoczonej, silniejszej i bardziej demokratycznej Unii](#), COM(2017) 650, 24.10.2017 r., s. 13.
4. [Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady: Nowe, nowoczesne wieloletnie ramy finansowe dla Unii Europejskiej, która skutecznie realizuje swoje priorytety po 2020 r. Wkład Komisji Europejskiej w nieformalne spotkanie przywódców w dniu 23 lutego 2018](#), COM(2018) 98, 14.02.2018.
5. [Pakiet propozycji dotyczących nowych WRF z 2 maja 2018:](#)
 - [Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Nowoczesny budżet dla Unii, która chroni, wspiera i broni Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021-2027](#), COM(2018) 321
 - [Wniosek dot. rozporządzenia rady określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027](#), COM(2018) 322
 - [Wniosek dot. porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami](#), COM(2018) 323
 - [Wniosek dot. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich](#), COM(2018) 324
 - [Wniosek dot. decyzji Rady w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej](#), COM(2018) 325
 - [Wniosek dot. rozporządzenia Rady w sprawie metod i procedury udostępniania zasobów własnych opartych na wspólnej skonsolidowanej podstawie opodatkowania osób prawnych, na unijnym systemie handlu uprawnieniami do emisji i na niepoddawanych recyklingowi odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych oraz w sprawie środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych](#), COM(2018) 326
 - [Wniosek dot. rozporządzenia Rady określającego środki wykonawcze dotyczące systemu zasobów własnych Unii Europejskiej](#), COM(2018) 327
 - [Wniosek dot. rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie Rady \(EWG, Euratom\) nr 1553/89 w sprawie ostatecznych jednolitych warunków poboru środków własnych pochodzących z podatku od wartości dodanej](#), COM(2018) 328

Parlament Europejski

6. [Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie dokumentu otwierającego debatę na temat przyszłości finansów UE \(2017/2742\(RSP\)\)](#)
7. [Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 marca 2018 r. w sprawie następnym WRF: przygotowanie stanowiska Parlamentu dotyczącego WRF na okres po 2020 r. \(2017/2052\(INI\)\)](#)
8. [Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 marca 2018 r. w sprawie reformy systemu zasobów własnych Unii Europejskiej \(2017/2053\(INI\)\)](#)
9. [Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i zasobów własnych \(2018/2714\(RSP\)\)](#)

Inne

10. [Future financing of the EU. Final report and recommendations of the High Level Group on Own Resources](#), December 2016 (*Grupa Wysokiego Szczebla ds. Zasobów Własnych. Streszczenie i zalecenia*, grudzień 2016).
 11. [Deklaracja rzymska](#), 25.03.2017.
 12. [Deklaracja z Bratysławy i plan z Bratysławy](#), 16.09.2016.
 13. [Konkluzje Rady Europejskiej – 28 czerwca 2018](#)
 14. [Opinia nr 1/2018 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w sprawie wniosku z dnia 2 maja 2018 dotyczącego rozporządzenia PE i Rady w sprawie ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich](#), Dz.U.UE 2018/C, 291/1.
-

III. KOMUNIKATY PRASOWE, STRONY INTERNETOWE I PUBLIKACJE

Komunikaty prasowe

15. [Długoterminowy budżet UE po 2020 r. – Komisja Europejska przedstawia możliwe warianty i ich konsekwencje](#), Bruksela, 14.02.2018.
16. [Wystąpienie Donalda Tuska po nieformalnym spotkaniu 27 szefów państw i rządów](#), 23.02.2018.
17. [Budżet UE: Komisja proponuje nowoczesny budżet dla Unii, która chroni, wspiera i broni](#), 02.05.2018.
18. [Rada do Spraw Ogólnych \(18 września 2018\)](#), 18.09.2018.

Strony internetowe

19. [Budget – Multiannual Financial Framework](#) – konsultacje publiczne
20. [Wieloletnie ramy finansowe: kształtowanie unijnych wydatków](#) – background, strona Rady
21. [Nieformalne spotkanie 27 szefów państw i rządów \(23 lutego 2018\). Główne wyniki](#) – strona Rady
22. [Następne WRF: przygotowanie stanowiska Parlamentu dotyczącego WRF na okres po 2020 r. - Reforma systemu zasobów własnych Unii Europejskiej \(debata\)](#) – strona PE

Publikacje

23. Drahcnberg R.: [The European Council and the Multiannual Financial Framework](#), „Briefing”, European Parliament, 21.02.2018.
 24. Kengyel Á.: [The next Multiannual Financial Framework \(MFF\) and its Duration](#), „In-depth Analysis”, October 2017.
 25. Kugiel P.: [Polityka współpracy rozwojowej UE w wieloletnich ramach finansowych po 2020 r.](#), „Biuletyn PISM” nr 33 (1606), 22.02.2018.
 26. Makowska M., Szczepanik M.: [Sankcje budżetowe jako mechanizm ochrony praworządności w UE](#), „Biuletyn PISM” nr 131 (1704), 26.09.2018.
 27. Makowska M.: [Stanowisko Francji w negocjacjach wieloletnich ram finansowych 2021–2027](#), „Biuletyn PISM” nr 76 (1649), 29.05.2018.
 28. Płóciennik S.: [Wieloletnie ramy finansowe UE na lata 2021–2027: propozycje Komisji Europejskiej](#), „Biuletyn PISM” nr 72 (1645), 21.05.2018.
 29. Sadecki A.: [Preparations for the EU Multiannual Financial Framework 2021-2027 – chances and challenges for Central Europe](#), „Policy Brief”, Think Visegrad, January 2018.
 30. Szczepanik M.: [Państwa Europy Środkowej wobec negocjacji wieloletnich ram finansowych UE](#), „Biuletyn PISM” nr 128 (1701), 19.09.2018.
 31. Wieloletnie ramy finansowe na lata 2014-2020, „Materiały OIDE”.
-